

CHILDREN IN
PERMACULTURE

Studii de Caz

Impărtășind Permacultura cu Copiii

Iunie 2017

L. Alderslowe, G. Amus, V. Cifarelli, D. Deshaies, E. Dumitrescu,
T. Gjerkeš, L. Kastelic, T. Velehradská

Children in Permaculture (CiP) este un proiect Erasmus+ in cadrul caruia, sapte organizatii europene lucreaza impreuna pentru a imbunatati educatia copiilor in contextul formal, informal si non-formal, prin dezvoltarea unor resurse cum ar fi studiile de caz, curricula, planuri de sesiune, filmele si alte resurse. Aceste resurse vor sustine educatorii, invatatorii, practicantii de permaculture, parintii si alti profesori sa practice educatia holistica si sustenabila alaturi de copii, bazata pe principiile si eticile permaculturii.

Organizații Partenerere

Gatehouse School

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects only the views of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained herein.

Cuprins

Introducere.....	4
Glosar.....	5
Studii de caz	
Programe educaționale despre natură și un mod de viață sustenabil, în Cassiopeia..6 <i>Cassiopeia (CZ)</i>	
Permacultură, în școala primară Gatehouse, Scoția.....11 <i>Gatehouse School (UK)</i>	
Aventura ecologică la ferma organică AMURTEL16 <i>Neohumanist Education Association (RO)</i>	
Cum să-ți crești copiii cu permacultură de Lusi Alderslowe.....22 <i>Permaculture Association Britain (UK)</i>	
Activități Forest Troll la grădinița publică finlandeză "Auringonkukka".....28 <i>Permaculture Association Britain (UK)</i>	
Permacultură în grădinița Della Rossa, Verbania, Italia.....32 <i>Regained Paradise (IT)</i>	
Grădina din curtea Școlii.....38 <i>România în Tranziție (RO)</i>	
Integrarea permaculturii în rândul profesorilor într-o școală publică.....43 <i>Slovenian Permaculture Association (SI)</i>	

Introducere

Acest set de opt studii de caz, sunt povesti inspirationale ce descriu activitati pe care organizatiile partenere ale proiectului Children in Permaculture alaturi de membrii sai le-au desfasurat de-a lungul ultimilor ani. Unii dintre ei impartasesc permacultura copiilor de mult, in timp ce altii sunt la incepatori in lucrul cu copii (dar au experienta in lucrul cu adultii) si altii lucreaza de mult cu copii (insa sunt incepatori in lucrul cu permacultura).

Studiile de caz sunt diverse – ele provin din sase tari diferite din Europa (Scotia, Romania, Finlanda, Slovenia, Republica Ceha, si Italia); sunt in locatii diferite, inclusive informal (educatie parentala), non-formala (ex. Grupuri de after-school) si formal (in scoli si gradinite); include copii de varste diferite (de la 0-12 ani); si descriu activitati variate (de la gradinarit la joaca libera)

Fiecare studiu de caz descrie copii, organizatia, stilul, locatia si procesul prin care implementeaza permacultura in contextul lor particular. Se pune accentual pe principiile permaculturii si eticile folosite in activitati, ajutandu-l pe cititor sa invete din exemple reale de a include copii in permacultura. Punctele cheie, dezvaluie cum a fost experinta, si sfaturile de top ajuta cititorul sa invete din practica, deoarece este foarte bine sa invatam din greselile si succesul celorlalti.

Aceste studii de caz vor servi ca o inspiratie pentru parinti, profesori si alti educatori; le va oferi idei, sfaturi pe care le pot folosi pentru a-si planifica propria calatorie de a include copii in permacultura.

Glosar

Children in Permaculture (CiP) – Proiect European finantat de Erasmus+ pentru a explora cele mai bune metode de a impartasi permacultura cu copii.

Educatori – adult ice educa alte persoane. In acest document, educatori ai copiilor in contextual formal, non-formal si informal. Educatori pot fi invatatori de scoala primara si gradinita, asistenti de clasa, profesori coordonatori, parinti, profesori la domiciliu, leader, tutori, practicanti de Forest School (scoala in padure) etc.

Esucatie formala – educatia in contextul scolilor.

Guild – principiul permaculturii "Value diversity including guilds" se refera la observarea naturii atunci cand diferite specii de plante cresc bine impreuna sustinandu-se in diferite moduri. Spre exemplu, intr-o gradina, "guilda" numita "trei susori" este formata din porumb, fasole si dovleac, in care porumbul creste inalt (ofera fasolei support pe care sa se catere), dovleacul creste acoperind pamantul (prevenind buruienile) si fasolea fixeaza nitrogen (care e la dispozitia celorlalte plante). Termenul de "guild" se poate aplica si la personae atunci can dele se sustin reciproc in diferite moduri.

Educatie informala – educatie la domiciliu, unde copilul se duce si la scoala sau nu, se poate oferi de catre parinti, bunici, tutori, ingrijitori si alti membri ai comunitatii sau familiei.

Educatie non-formala – educatia in si inafara grupurilor scolare cu ar fi cercetasii, ghizii, Woodcraft Folk, cluburi after-school etc.

Pedagogie – metoda de predare, acel "cum" decat "ce" este predate.

Permacultura – filozofia si cractica de a crea o "cultura permanenta", asa cum a fost definite de Mollison and Holmgren (1978). Permacultura a devenit o miscare la nivel mondial ce include practice pentru un trai sustenabil.

Principii – Permacultura se bazeaza pe o serie de principia ce auu fost invatate de la indigeni si prin studiul naturii. Cinci atitudini principiale au fos descries initial de Bill Mollison in cartea sa (1988) "Permaculture a Designer's Manual", si dezvoltate ulterior de Bill Mollison si Reny Mia Slay in cartea lor "Introduction to Permaculture" (1994). Mai tarziu David Holmgren in "Permaculture Principles and Pathways beyond Sustainability" (2002) descrie 12 principii care acum sunt cele mai des citate principia de permacultura. In studiile de caz, atat principiile lui Mollison cat si a le lui Holmgren sunt folosite, in fuctie de preferintele autorului.

Sala de clasa afara – o structura fizica construita pentru copii, pentru ca acestia sa poata invata afara (in natura). De obicei are locuri de stat, este acoperit, fara pereti.

Spatiu de invatat afara – orice spatiu afara, amenajat pentru a sustine procesul de invatare al copiilor, ce include straturi ridicate, tuneluri, sistemuri de compost, stive de lemn etc.

Programe educaționale despre natură și un mod de viață sustenabil, în Cassiopeia.

(1) Învățând cum se formează ploaia și crearea unui exemplu în clasă

Organizația non-guvernamentală, Centrum ekologické a globální výchovy Cassiopeia (Centru de educație ecologică și globală, Cassiopeia), cu sediul în České Budějovice, sudul Bohemiei, este în centrul acestui studiu de caz.

Are peste 20 de ani de experiență de lucru în domeniul educației de mediu, cu elevi de toate vârstele. De-a lungul acestei perioade, o serie de programe educaționale pentru clasele de elevi, despre natură și despre cum putem trăi în armonie cu natura, au fost dezvoltate în Cassiopeia, declanșând astfel conștientizarea, în mod indirect, asupra eticilor ce țin de permacultură, principii și metode de predare, în numeroase școli.

O rețea internațională ce conectează centrele de educație de mediu în Republica Cehă, a fost fondată în 1996. Astăzi acesta include 44 de organizații din diferite regiuni ale Cehiei și programele lor educaționale ajung la aproximativ 317,000 copii și 100,000 de adulți, în fiecare an.

Acesta crează un potențial imens pentru diseminarea principiilor permaculturii și a eticilor în școli. Activitățile din program despre apă și despre reciclare, introduse în studiul de caz, sunt exemple ale unui mod de abordare prin care aceștia (Cassiopeia) au împărtășit și au făcut cunoscută permacultura, copiilor.

Cassiopeia în cooperare cu școlile

Principalul focus al Cassiopeiei este cooperarea cu școlile pentru educația de mediu, multiculturală și socială (promovând eticile permaculturii despre grija pentru pământ, grija pentru oameni și împărțirea echitabilă). Cassiopeia oferă programe via site-urilor web și broșurilor către toate școlile din regiune înainte de începerea anului școlar.

Educația mediului este obligatorie ca materie, este prevăzută în curricula școlilor din Republica Cehă. Profesorii de cele mai multe ori nu au suficient timp și resurse ca să se pregătească corespunzător, astfel că programele educaționale venite din-afara sistemului de-a lungul anului școlar sunt o soluție bună.

Profesorii angajează educatorii din Cassiopeia pentru a desfășura un program de 1-2 ore, în clasă (ce are loc la școală sau la centru) sau programe outdoor, cu o durată cuprinsă între 4 ore până la 3 zile, bazate pe metode active de învățare.

Contractul de angajare se efectuează via unui sistem de comandă pe internet. Programele sunt servicii contra cost, dar cheltuielile sunt suportate din surse publice (ocasional și din surse private).

Cassiopeia deasemenea promovează ideea de consum

(2) Cea mai bună oportunitate de a preda copiilor din Cassiopeia este în cadrul programului de 3 zile în natură.

(3) Copii explică "cum sa consumam apa responsabil" și joacă rolul unei mașini de spălat - programul "Ciclurile

responsabil, prin seminarii și conferințe pentru educatori, crearea materialelor metodologice și a instrumentelor de predare și organizează evenimente publice cu ajutorul grădinii de permacultură pe care o dețin și a elementelor componente ale acesteia.

Exemplul grădinii naturale care se găsește lângă clădirea centrului, ajută vizitatorii să înțeleagă idei precum redistribuirea surplusului, prin oferirea florilor, a fructelor, a unui spațiu de activități și joacă pentru vizitatori, ca să se bucure de ele.

Copii, școli și programe

Unii dintre educatori, clase și școli au o istorie lungă de cooperare cu Cassiopeia, în timp ce altele doar ocazional folosesc serviciile noastre. Aproximativ 15,000 de copii pe an, participă în cadrul programelor educaționale Cassiopeia. Unele exemple de programe care au o legătură tematică cu permacultura, sunt cele despre gospodăriile prietenoase cu mediul înconjurător, deșeuri și reciclare, mâncare, împăslirea lânii,

explorarea iazurilor, grădinărit și viața unui copac.

Sunt 29 de programe pentru copii în Cassiopeia - (21 indoor, 8 outdoor); 60 de programe pentru școala primară (42 indoor, 18 outdoor); 39 de programe pentru gimnaziu (28 indoor, 11 outdoor); și 9 programe pentru liceu (6 indoor, 3 outdoor). Cea mai bună cale de a preda copiilor este printr-un program de 3 zile în natură, sub îndrumarea educatorilor de la Cassiopeia într-un cadru natural din sudul Bohemiei, la sfârșitul primăverii și începutul toamnei. Școlile pot alege dintre cinci locații potențiale pentru desfășurarea cursurilor. Următoarele exemple de activități din trei programe educaționale, exemplifică în predominant activități indoor, dar și activități outdoor cu copii de grădiniță.

obicei cu prezentarea educatorului și a copiilor, apoi urmează motivarea copiilor cu ajutorul poveștilor, teatrului, o întrebare sau o ghicitoare. Programul este format din mai multe activități, conectate între ele, trezirea și antrenarea imaginației copiilor și a fanteziei, folosind momente de surpriză, elemente vizuale inspiraționale și ajutoare simple.

De cele mai multe ori sunt conectate de anumite povești sau teme, uneori copii fac ceva cu propriile mâini...

Programul “Ciclurile apei” este creat pentru copii cu vârste între 6-11 ani, și este un exemplu bun de program indoor, care are ca scop creșterea responsabilității și conștiinței despre natură. Copii învață prin joacă să exploreze propria relație cu apa. Se gândesc la ce înseamnă apa pentru ei, ce face apa pentru ei și ce pot ei să facă pentru a proteja apa. Explorează cum pot aplica etica permaculturii, a grijii pentru pământ, prin reducerea consumului necesar și prin păstrarea apei curate. Folosim metode cum ar fi lucru în echipe mici, mima, drama, și învățarea în perechi,

(5) Copii folosind un model pentru a arăta ce se întâmplă cu apa în mediu construit

Activități

Scopul fiecărei sesiuni este să lase copii să experimenteze tematica cursului și să le îngăduie acestora să creeze o relație puternică cu natura (sau oamenii), nu doar să ofere informații. Sesiunea începe de

pentru a învăța despre etica grijii față de pământ, grija față de oameni și împărțirea echitabilă, ca și principie permaculturii “aplica auto reglarea și acceptă feedback” și “răspunde și folosește creativ schimbărilor”

Sfaturi de top

Pentru ca activitățile de grup să funcționeze eficient, este nevoie de reguli clare pentru copii, care să fie stabilite la începutul sesiunii (ex: doar un copil vorbește pe rând, în timpul jocului suntem liberi să fim gălăgioși, etc.) și deasemenea instrucțiunii clare la începutul fiecărei activități.

Puncte cheie

Un adevărat punct cheie este atunci când copii învață experimental cu ajutorul jocului și deodată “se prind” de idee. De exemplu atunci când creăm o rețea de țevi și copii văd efectul unei fisuri în țeavă sau stricarea unei centrale de epurare a apei, și deodată realizează cât este de importantă apa ca resursă.

6) Copii de grădiniță alături de un educator Cassiopeia, caută în parcul orașului - programul 'Unde locuiești'

Un moment interesant a survenit în clasă când am discutat despre atmosfera tensionată care s-a creat în clasă când unii copii erau acuzați de ceva din partea celorlalți, și că acest lucru nu făcea decât să înrăutățească situația. Am cazut de acord că trebuie să ne susținem reciproc pentru a

(7) Copii găsesc o pereche de țicleni în parc și le returnează oul

finaliza sarcina bine. Ne-am imaginat că apa care curgea prin țevi devenise murdară din cauză ca noi ne certam (creând o atmosferă apăsătoare) și că nu are nici un sens să ducem o astfel de apă până în case. Am cazut de-acord ca trebuie să ne “curațăm” comportamentul, pentru ca apa să poată fi iarăși curată. Copii au încercat și atunci când apa a fost “curată”, ei au putut să continue.

Programul “Unde locuiești?” este creat pentru copii cu vârste între 5-6 ani și este exemplificarea unui mod frumos de a vedea spațiile verzi urbane - biotopurile marginale cum ar fi parcurile, pentru educație.

Programul este o poveste despre un ou mic. Copii îl găsesc și se duc în căutarea

părinților oului prin parc. Grupul de copii întreabă copacii cu scorbura despre cei care locuiesc acolo, aceștia vorbesc cu ajutorul jucăriilor de pluș plasate acolo și aceștia îi ajută cu activitățile lor zilnice. Copii se întâlnesc cu o rămă, furnică, soricel, păianjen și o pasăre. Educatorii îi ajută să exerseze grija pentru pământ, prin conștientizarea faptului că avem grija de alte ființe, chiar și de cele mai mici păsări. Ei experimentează grija pentru oameni, prin a învăța să salute copacii și să întrebe cu politețe după ajutor, și prin stabilirea regulilor programului de a avea grija de noi însine.

Sfaturi de top

Folosește principiul permaculturii de “un element susține multiple funcțiuni” prin folosirea activităților scrise pentru alte programe în propriul program extins, cum ar fi spre exemplu o excursie de 5 zile.

Programul “**trăind în depozitul de deșuri**” este un program creat pentru copii cu vârstele între 6 și 8 ani. Activitățile sunt deasemenea simplificate pentru copii cu vârstele între 4 și 5 ani.

Programul are ca scop principal moduri în care se poate reduce producerea de deșuri. Una dintre cele mai bune activități este “povestea celor patru frați ai oalei de iaurt” care folosește drama pentru a dezvolta empatia și abilitatea de a rezolva probleme, atunci când copii caută noi moduri de a utiliza vechile oale de iaurt.

(8) Cele patru borcane de iaurt înfrățite - 'Trăind în groapa de gunoi'

Copii descoperă că re folosirea și reducerea deșeurilor este mult mai importantă decât doar sortarea acestora în scopul reciclării, ceea ce duce la crearea unor noi probleme de rezolvat.

Acest program atinge toate cele trei principii etice ale permaculturii, și copii învață cum să le aplice pe toate trei: “grija pentru pământ” prin încercarea de a reduce consumul, în loc de a cumpăra noi produse, “grija pentru oameni” prin a ne gândi împreună, și “impărțirea echitabilă” prin folosirea empatiei în a ne gândi la ce este corect.

Puncte Cheie

Un punct cheie este când copii arată felul în care pot aduce un impact pozitiv în cadrul familiilor, de exemplu după un astfel de program, o fetiță a zis: “de acum înainte o să îi spun mereu mamei mele să nu mai arunce lucruri în depozitul de deșuri”. Un părinte al unui alt copil mi-a spus, ca după ce fata sa s-a întors din tabăra de la Cassiopeia anul trecut, au încetat să mai cumpere produse care nu pot fi reciclate.

Permacultură, în școala primară Gatehouse of Fleet, Scoția

Este o școală din mediu rural Galloway în sud-vestul Scoției, care a crescut treptat înțelegerea și punerea în aplicare a permaculturii.

Diferite proiecte au fost implementate în ultimii patru ani (2012-2016), incluzând copii pentru proiectarea și crearea unei livezi grădina, sală de clasă în aer liber, grădină de pace, paturi ridicate, groapă de foc, sisteme de compostare, și fermă pentru viermisori precum și activități cum ar fi pădurile scoli, foc de tabăra pentru gătit, fotografoe și producerea filmelor.

Scoala primară Gatehouse

Scoala are aproximativ 100 de elevi în clasele primare 1-7 (cu vârste cuprinse între 4,5 și 12 ani) și aproximativ 30 de copii la grădinița (în vârstă de 3-5 ani), aproape toți sunt vorbitori nativi de limba engleză.

Proiectele de permacultură au fost desfășurate în principal, cu clasele primare 1-7. Există cinci clase în școala primară, toate acestea fiind compuse de copii cu vârste multiple, de exemplu, (p1/2), cu aproximativ 24 de copii.

Scoala urmează curriculum-ul national pentru excelență, ceea ce se potrivește bine cu permacultura, deoarece pune accentul pe durabilitate , învățarea in aer liber, cresterea produselor alimentare si activități cross-curriculare. Directorul scolii susține educația copiilor in permacultura si are deja experiență cu plantarea legumelor si a fructelor, atât cu propii săi copii cât si cu cei din scoli.

Trei dintre părinții copiilor din școală sunt practicanți ai permaculturii (si sunt in consiliul păințiilor). Atunci când un practicant are o idee pentru un proiect, părinții, in general, programează o întâlnire cu seful instituției de învățământ, se discută despre cea mai bună modalitate de desfășurare a lucrului, se stabilesc datele si orele, iar apoi practicanții sunt liberi să conducă proiectul fără alte ghidări.

Mai jos vom descrie 5 proiecte.

(2) Toti copii și profesorii din școala au ieși afară împreuna pentru a planta pomi fructiferi în fața școlii

(3) Copii tăind alun pentru a face marginea pentru mini grădina de pădure

Amenajarea spațiului din fața școlii

Grupul-eco format din (doi copii dintre cele 5 clase si doi permaculturisti), au proiectat zona de grădină din fața școlii.

Ei au început cu observatii, invitarea tuturor copiilor din școala pentru a desena ideile, consultarea vecinilor, parintilor si profesorilor, si au continuat cu cartografierea site-ului.

Grupul-eco a proiectat partea din fata școlii cu multa creativitate si au participat la un concurs unde au castigat un concurs pentru a primi pomi fructiferi care le-au permis sa planteze o livada cu intregul prezent al școlii. Pomii fructiferi au fost tiviti si de desubt au fost plantate ierburi si alte plante perene. Cu ajutorul unui grup de artisti calatori, s-a efectuat o piesa de teatru despre livezi si soiurile de mere, astfel ajutând copii sa înțeleagă despre importanța lor in cultura noastră.

Repere:

Implicarea întregii comunități în procesul de consultare, precum și schimbarea intrării în școală, dintr-un simplu și scurt gazon, la o livadă diversă, asemănată cu o mini-pădure, este într-adevăr o declarație pentru toți vizitatorii.

Grădinărit

Au existat sesiuni de grădinărit cu copii, conduse de părinți voluntari, în fiecare săptămână, începând din jurul anului 2011.

Formatul acestor sesiuni au variat de-a lungul anilor de la a avea doar un părinte voluntar cu 6 copii, la a avea clasa plină cu profesorul lor.

Uneori clasele individuale de copii sunt responsabile pentru sarcinile în curs de desfășurare (de exemplu udarea solarului).

Top Sfat:

Obținerea direcționării întregii clase, inclusiv al profesorului și a celor doi permaculturisti, afara din încăperea, îmbunătățește comportamentul, oferă raporturi bune de la adulți la copii și permite profesorului să facă legături cu munca lor din clasă.

(4) Mâncare la foc în curtea școlii

(5) Copii într-o lecție afară în natură, după o sesiune de grădinărit

Repere:

Când am recoltat suficientă hrană, încât fiecare copil din școală a reușit să plece acasă cu un sac de diferite produse și încă mai aveau doi dovleci uriași pentru Halloween!

De asemenea expresia de pe fețele copiilor când au văzut roadele muncii lor și realizarea faptului că ei mănâncă de fapt fructele și legumele crescute de ei înșiși.

Școlile forestiere

În zilele de vineri după-amiază, întreaga școală putea alege diferite activități de îndeletnicire, care să permită copiilor de diferite vârste să interacționeze împreună și să învețe noi abilități. Școala forestieră a fost întotdeauna, una dintre cele mai populare. 17 copii, însoțiți de un profesor al școlii și un practicant al permaculturii, merg în pădurile locale pentru a juca jocuri care dezvoltă conexiunea cu natura, aptitudinile sociale și de lucru în echipă.

Repere:

Momentul in care Directorul instituției a văzut un copil cu (deficit de atentie), lucrând singur la construirea unei case pentru o mica creatura din lut.

Surprins fiind, a declarant emotionat ca aceasta era prima data cand il vazuse concentrandu-se în acest fel.

Hrana pentru minte

Suma de 5000£ din fondurile Educatie Scotia "Hrana pentru minte" ne-a permis sa construim o sala de clasa in aer liber, solar, ferma pentru viermisorii, compostor fierbinte, golfuri compost si groapa de foc. Practicantii de permacultura au colaborat cu un producator de film si 12 copii de varste mixte pe parcursul a mai multor sesiuni. Copiii s-au bucurat la cautarea hranei in padure, au creat un foc de tabara si banci in terenurile scolare, au gatit la foc deschis si au compus cantece iar apoi echipajul a editat pozele intr-un scurt filmulet. Multe retete au fost testate pentru a fii gatite la focul de tabara si o carte de bucate a fost creata si vanduta parintilor si vizitatorilor. Cadrele didactice au dedicat o zi intreaga,

(6) Copii învață cum să testeze solul

studiului despre educatia in aer liber, importanta acesteia si relevanta sa pentru curriculum si activitatile pentru care le-ar putea aduce. Repere: Feedback-ul copiilor a clarificat modul in care i-a facut sa inteleaga de unde vine mancarea lor si ce impact au alegerile lor alimentare asupra lor insisi si mediului incojurator. Structura de clasa in aer liber este un acoperis reciproc gazon pe 8 coloane de sustinere, cu copaci plantati intr-o acoperire subtire in

(7) Design-ul initial al grădinii de pace, create de copii

jurul marginii (fara pereti). In fiecare saptamana la sfarsitul gradinaritului, obisnuim sa discutam cu copiii despre ce au facut si invatat in acea zi.

Gradina Păcii

Acest proiect exemplar infiintat de Ernest Cook Trust, a creat o Gradina a Pacii biodiversificata comestibila. Este dreptul lor sa fie in pace cu sine si cu ceilalti, pentru a se corecta cu restul lumii, cu celelalte fiinte, cum ar fii pasari, insecte, flori si copaci si cu nevoia de pace.

De peste un an, 16 ateliere de lucru de cate 3, ore au fost conduse de 2

practicanti ai permaculturii. Doisprezece copii cu diverse nevoi de sprijin suplimentar (Aproximativ 2 ani din fiecare clasa) au fost conduse printr-un proces de proiectare al permaculturii.

- Sondaj - Consultarea tuturor copiilor profesorilor si personalului nedidactic in legatura cu ideile lor, cartografierea terenului de joaca al scolii si observarea speciilor deja prezente acolo, in trecut.
- Analizare - Gruparea ideilor in plante, animale, structuri si si ordinea evenimentelor pentru ca apoi sa decidem care dintre ele puteau fii realizabile, in functie de abilitati, calitatea solului si factorii climatici. Cautarea resurselor disponibile in comunitatea noastra, mai ales pentru ca nu s-a decordat finantare pentru materiale (plante, lemn, suruburi, etc).
- Proiectare - Discutarea si proiectarea pentru zona 5 (fauna salbatica) si 4 (unelte de cautarea hranei datorita distantei de la cladirea scolii. Folosind Lego si alte jucarii, coarde si carton, copiii au elaborat o schita pentru gradina pacii.
- Implementare - crearea gradinii prin saparea unei mlastini, construirea bancilor din paleti, plantarea arborilor donati de catre Woodland Trust.
- Mentinerea - proiectare de intretinere redusa prin plantarea de plante perene si auto-semanatori si utilizarea din belsug a resurselor gratuite, cum ar fii aschiile de lemn pentru drum.

(8) Plantând un stâlp al păcii în timpul ceremoniei de deschidere pentru grădina păcii, alături de invitați internaționali și de comunitatea întregii școli.

Abilitati practicate incluse: asezarea in liniste pentru a gasii pacea interioara, scrierea poeziilor, scrierea semnalelor, masurare, identificarea plantelor, cultivarea, recoltarea si prepararea hranei;

semanat seminte, plantare, debitare, pictura, cercetare, prepararea hranei la loc deschis, cetatenie globala, colectarea semintelor, evaluare, muzica, filmare, editare de film si vorbit in public.

O ceremonie de deschidere a avut loc pentru intreaga comunitate scolara in timpul careia copiii au plantat un pol de pace pe care a stat scris in 4 limbi, "Fie ca pacea sa predomine pe pamant" conectandu-ne de astfel la rețeaua globala a gradinii de pace. Vezi filmul nostru.

Acest intreg proiect ilustreaza frumos etica ingrijirii pamantului, ingrijirea oamenilor si a impartii corect sau partea echitabila.

Gradina Pacii va fi ceva despre care copii isi vor aminti cu mandrie pentru tot restul vietii lor!

Sfat de baza: Implicarea intregii scoli in gradina, gradinaritul este pentru toata lumeab(nu doar pentru cei care nu functioneaza corect in societate sau pentru copii foarte mici)!

Un sol sanatos contine microorganisme care cresc nivelul de derotonina din creierul uman- prin urmare, gradinaritul face copii fericiti.

Copii fericiti vor fi capabili sa invete cu usurinta!!!

Repere

Implicarea intregii comunitati -25 de persoane diferite /organizatii au ajutat la crearea gradinii de pace: chirurgi de copaci (busteni si aschii de lemn), gradinari (tunderea ierbii plantelor), proprietarii de cai (ingrasamant), intreprinderi (bani), parinti (timp) si mai mult.

Atunci cand un copil a spus: " mi place gradina de pace pentru ca toti lucram impreuna precum o echipa si invatam sa cooperam bine, chiar daca nu ne-am descurcat bine inainte."

Note

1. <https://vimeo.com/81087926>
2. <http://gatehouse.dumgal.sch.uk/index.php/videos>
3. <http://www.gardeningknowhow.com/garden-how-to/soil-fertilizers/antidepressant-microbes-soil.htm>

Aventură ecologică la ferma organică AMURTEL

(1) Creand un joc de Aventura prin explorarea gradinii organice si a imprejurimilor.

Asociația Educației Neumanistă (AEN) dezvoltă resurse și monitorizează proiectele domeniului Educație NeoUmanistă derulate de organizația-soră, AMURTEL.

Organizația

AEN asigură training și coaching în NHE (Educație NeoUmanistă) pentru angajați și voluntari. În următorul exemplu, Didi Deshaies, expertul AEN în NHE, a

mentorat și susținut o echipă care a implementat o aventură ecologică pentru copiii dintr-o școală primară din mediul rural, din satul Panatau. Echipa a fost alcătuită dintr-un grup de 5 Voluntari EVS (European Voluntary Service) care, în prealabil, au fost inițiați în permacultură printr-un curs introductiv, 2 angajați de la centrul After-School “Fântâna Speranței” și un voluntar de la România în Tranziție.

AMURTEL este partener al școlii primare din Panatau și al comunității locale, dezvoltând activități prin centrul After-School “Fântâna Speranței”.

Copiii

Activitatea a durat 2 ore și jumătate, au participat în jur de 30 de copii cu vârste de 13 și 14 ani, și s-a desfășurat în timpul săptămânii altfel, dedicată învățării non-formale. Copiii au fost împărțiți în 3 grupuri de câte 10. Unul din ei era păstrătorul unei hărți, dar la nevoie un adult putea deveni “GPS”-ul, un personaj menit să îi ajute să descopere unde sunt. Adultul putea de asemenea să devină “Google” și să dea indicii în caz că echipa era pusă în dificultate de vreo întrebare. Termenii anteriori au fost aleși pentru a fi atractivi pentru copiii cu veleități tehnologice.

Crescuți în mediul rural, majoritatea copiilor sunt familiarizați cu activitățile la fermă, știu să identifice plante sălbatice etc. Cu toate acestea, nu erau familiarizați cu principiile agriculturii ecologice.

(3) Copii asculta cu atenta lectia de introducere in permaculture si descopera cum mulcitul usureaza munca de intretinere.

(2) Nume evocative transforma gradina intr-un spatiu magic.

Activități

1. Cartografierea și numirea zonelor

Echipa de voluntari a creat o hartă colorată a grădinii și a conceput denumiri evocatoare pentru zonele grădinii, care a oglindit numele echipei internaționale. Serele au fost denumite “Valencia”, “Sicilia” și “California”. Pe lângă acestea au mai existat și Câmpul Abundenței, Tărâmul Șerpilor, Pădurea comorilor, Râul Pierdut, Valea Ascunsă, Cercul Magicienilor, Castelul Mirador, Cascada Basura, Peștera Trolului, Labirintul, Fântâna Vieții, Poarta Stâncii și Mandala de Flori. Procesul de denumire a fost un pas important care a început să stârnească o mai mare creativitate și imaginație în rândul adulților. Numele transformă spațiul într-unul care îi invită pe copii să îl viziteze cu o mai mare curiozitate și simț al aventurii. Aparent simplu, procesul de numire crează o relație personală și magică cu locuri și obiecte atât pentru adulți cât și pentru copii.

2. Activități introductive la școală

Nici profesorii, nici elevii nu erau entuziasmați în mod deosebit de vizitarea unei ferme. Mulți dintre ei aveau deja experiențe în fermele propriilor lor familii și le-a fost greu să își imagineze că o excursie la o altă fermă poate fi ceva special sau extraordinar. Pentru a-i încuraja, am organizat o scurtă prezentare la școală în ziua precedentă evenimentului.

Echipa AEN a reunit două clase și profesorii lor în jurul conceptului de permacultură ca modalitate de a lucra cu natura și a concepe sisteme ușor de întreținut. În mod special a fost tratată importanța solului, comparând solul dintr-o pădure cu cel dintr-un câmp arat.

Câteva concepte-cheie:

-Naturii nu-i place să se afle descoperită: astfel, elementele nutritive se vor scurge din sistem iar pământul se va acoperi prompt cu plante care cresc repede, numite de unii “buruieni”, dar care, de fapt, joacă un rol foarte important în protecția solului și restabilirea echilibrului natural.

(5) Copii macina pamantul pentru ca mai apoi s ail poata amesteca cu apa.

(4) Copii au facut turul gradinii, lucrând in echipe pentru a rezolva puzzeluri si diverse sarcini.

-Pământul dintr-o pădure este acoperit cu un strat de frunze care se descompun într-un sol negru, bogat, umed. Dacă aplicăm modelul în grădina cu legume și o acoperim cu un strat de material biodegradabil nu numai că va adăuga elemente nutritive în sol dar va contribui și la suprimarea buruienilor și menținerea umidității solului, facilitând plivitul. Acest strat hrănitor se numește “mulch”.

Aceste informații au fost prezentate dinamic, folosindu-se întrebări pentru a stimula gândirea creativă a copiilor iar apoi întărite prin ilustrarea pe tablă a procesului de construcție a stratului de “mulch” și a mecanismelor de protecție a solului. Educatorii AEN au întrebat copiii despre cunoștințele lor în domeniul agriculturii ecologice și le-au explicat cum un sistem de agricultură susținut de comunitate elimină intermediarii, astfel încât întregul venit revine producătorului.

3. Activități la fermă

A doua zi, copiii și profesorii au sosit la fermă cu microbuzul.

Echipele

Copiii au fost împărțiți aleator în 3 echipe, aceștia și-au denumit singuri grupul și au primit un lider de echipă adult. Fiecare echipă a primit o listă de întrebări și sarcini iar liderul a punctat echipele. La sfârșit, s-a calculat care echipă a adunat cel mai mare număr de puncte.

a. Mostre de sol. Grijă față de pământ

Prima sarcină a echipelor a fost de a colecta mostre de sol și de a-l afâna. Solul a fost amestecat cu apă într-un borcan și scuturat. Fiecare echipă și-a etichetat mostra de sol cu numele ales și cu zona de proveniență din grădină. Mostrele au fost puse deoparte pentru a lăsa sedimentele să se așeze iar la sfârșitul excursiei au fost reanalizate și efectuate comparații între caracteristicile solului din diferite zone ale grădinii. Copiii au fost îndemnați să identifice straturile vizibile (nisip, argilă, humus) și să speculeze asupra a ce provoacă diferențe între proporțiile acestor straturi în funcție de mostre, spre exemplu, de ce mostra din zona împădurită de pe proprietate avea mai mult humus, sau de ce mostra din câmp era mai nisipoasă.

(7) Parte din joc a fost să vada cine reuseste să culeagă cel mai mult plastic aruncat în natură.

b. Vizitarea serelor: Obținerea unei producții și prețuirea biodiversității

Doi fermieri au condus activitățile din zona serelor, prezentându-le elevilor și încurajându-i să estimeze câtă mâncare se poate produce acolo și pentru câte persoane. Totodată, elevii au fost întrebați despre agricultura ecologică, cea convențională și despre diferențele dintre acestea. Au primit puncte bonus pentru plantele sălbatice identificate în fermă. A fost interesant că mulți dintre copii identificau ușor multe ierburi și alte plante sălbatice. În cadrul activității a fost discutat și principiul prețuirii diversității din permacultură, aplicat în mod special pe sublinierea importanței odihnirii temporare a zonelor cultivate pentru ca acestea să-și redobândească biodiversitatea și, prin aceasta, să apere plantele cultivate de boli și dăunători.

(6) Cautand "comori ascunse" nuci, melci etc.

c. Pădurea comorilor. Observă și interacționează

Aici s-a observat solul în comparație cu cel din terenul arabil. Au învățat să recunoască miceliul, ca o ață albă, fină care se leagă într-o vastă rețea subterană și care contribuie la transportul de elemente nutritive. A fost explorată ideea grijii față de pământ, a hrănirii sale pentru a-l face mai productiv.

Apoi, copiii au căutat obiecte ascunse în pământ. Adultul cu rol de Google le dădea indicii: prima literă din cuvânt iar apoi cuvinte similare cu cele care desemnau obiectul. "Comorile" ascunse au fost fie o cochilie de melc, fie o păstaie de salcâm, ori o nucă, ciuperci sau miceliu. Au primit puncte în funcție de câte obiecte au găsit.

d. Muzeul gunoiului. Să nu produci deșeuri

În explorarea inițială a terenului echipa a descoperit gunoi aruncat de unii locuitori într-o râpă de lângă proprietatea vizitată. Au colectat diverse mostre: cutii de tablă,

sticle de plastic, chiar și o cizmă și un tricou descompus. Cu astfel de obiecte s-a inaugurat "Muzeul Gunoiului" iar copiii au ordonat diverse obiecte în funcție de criterii precum durata de descompunere și au fost punctați pentru corectitudinea răspunsurilor. Apoi au ghicit durata de descompunere a plasticului, modul de producție al acestuia și s-au gândit la efectele deșeurilor asupra vieții animalelor sălbatice. Li s-au mai acordat puncte și pentru fiecare sac de gunoi găsit în explorarea "Râului pierdut" și la găsirea "Cascadei".

Aceasta a fost o oportunitate de reflecție asupra cantității de deșeuri produse de omenire. Cu acest prilej s-a discutat despre principiul permaculturii de a nu produce deșeuri și despre importanța reciclării și a utilizării resurselor regenerabile.

e. Experimente cu eroziunea. Grija față de pământ

Persoana responsabilă de acest experiment a umplut 2 cutii cu pământ, una cu nisip simplu iar alta cu pământ înierbat. Cutiile

(8) Stand in cercul magicienilor, pentru a observa semnele pe care gunoii și curgerea apei le lasă în urma

au fost înclinate iar copiii îndemnați să spună ce cred despre consecințele curgerii apei pe solul aflat în pantă. Au folosit o stropitoare pentru a simula o ploaie pe ambele cutii. Pământul nisipos s-a scurs, în timp ce pământul înierbat a rămas intact. Apoi, copiii au fost invitați să exploreze zona și au primit puncte pentru fiecare caz identificat de eroziune cauzată de apă. Au explorat zona numită “Cercul Magicienilor”, după o râpă adâncă unde se afla un cerc de buturugi amplasate în centrul unei poieni, pe care puteau să se așeze. Eroziunea solului era atât de evidentă aici iar copiii au învățat să citească semnele din mediul înconjurător care indică trecerea unui șuvoi de apă, cum ar fi vegetație și ramuri îndoite înspre direcția curgerii. Copiii au cules deșeurile venite odată cu șuvoiul de apă. Apoi, au pornit în căutarea “Râului pierdut”, alt exemplu de eroziune a solului, o vale formată de curgerea apei, deși izvorul a dispărut. Au plecat și în căutarea unei cascade, care s-a dovedit a fi formată din plastic aruncat de unii locuitori.

(11) A fost o zi de explorare și Aventură – de transformare a spațiilor

(9) Copii explorează “Raul pierdut”, cautând dovezi ale eroziunii.

f. Labirintul și Tărâmul Șerpilor.

Valorificarea marginalului

Tărâmul Șerpilor se referă la marginile paturilor de grădină curbate cu scopul de a maximiza suprafața de margine sau muchie, legate strâns de principiul din permacultură care postulează că Marginile trebuie maximizate și valorificate. A fost discutată ideea de a crea o structură curbat-șerpuită cu aceeași suprafață cu una pătrată sau rectangulară, care însă se deosebește printr-o suprafață mărginitoare mai mare.

Pentru a demonstra acest concept, copiii au folosit o funie pentru a crea forme șerpuite pe sol și au fost surprinși cât de lungă era, de fapt, această funie când era întinsă într-o linie dreaptă. Echipa le-a demonstrat cum să construiască un pat de grădină fără săpă și cum să suprapună mai multe straturi de mulch, activitate care a rezonat cu copiii.

g. Celebrare și numărarea punctelor

La sfârșitul aventurii fiecare echipă și-a calculat punctele, deși aspectul competițional a fost mai mult un pretext

pentru contextualizarea a ce a fost de fapt, un joc. Premiul primit de echipa câștigătoare a fost o rundă de aplauze, dar a fost acordat și celorlalte echipe. La sfârșit, aventurierii au luat o gustare și și-au reanalizat mostrele de sol.

Sumar al punctelor-cheie

Numirea zonelor a fost un pas fundamental în crearea unei atmosfere de aventură.

Logistica a fost un aspect important pentru echipă: membrii au fost pregătiți pentru fiecare etapă a aventurii și ghizii i-au purtat pe aventurieri între diferitele activități într-un mod structurat.

Vizita anterioară excursiei a contribuit la succesul evenimentului printr-o infuzie de entuziasm și motivație.

Aspecte de luat în evidență

A fost foarte mulțumitor entuziasmul cu care s-au implicat copiii în activități și cum acestea le-au transformat o experiență comună într-una inedită. De asemenea, ei înșiși și-au consolidat încrederea în cunoștințele pe care deja le au despre agricultură, învățând să privească și din noi perspective.

(10) Puncte de recompense pentru diferite sarcini au creat o atmosfera

Cum să-ți crești copiii cu permacultură de Luis Alderslowe

(1) De la stânga la dreapta: Luis, Lusi, Danny și Robin

Educația informală este principala cale prin care copiii învață: este modul în care învățăm să mergem, să vorbim și să mâncăm. De aceea toți părinții își educă copiii, în mod conștient sau nu. De aceea, lucrurile pe care părinții le fac și le spun acasă sunt cele care arată cel mai clar ce va face un copil în școală¹. Acest articol descrie cum ne-a influențat permacultura felul în care ne creștem copiii.

Familia

Robin este fiu cel mai mare, Luis este cel mai mic, Danny este tatăl lor, iar eu sunt mama lor (Lusi). Acum (2016), Robin are 11

ani, Luis 9. Familia noastră este membră a Asociației de Permacultură (Britain, PA) iar eu predau permacultură (și cursuri de Design de Permacultură) și coordonez cursul Copiii în Permacultură. Acesta este doar un exemplu de parenting în permacultură (*educație prin permacultură*) de care PA știe (dar sunt și multe altele).

Atunci când copiii noștri erau foarte mici, locuiam în Glasgow, Scoția. Când copiii aveau 6 și 4 ani, ne-am mutat într-un orașel în partea rurală de sud-vest a Scoției, dintr-o decizie conștientă de a le oferi apropiere de natură și mai multă libertate decât am fi

putut simți că e în siguranță la oraș. Am vrut să-i vedem crescând în conexiune cu un loc frumos, cu alte specii și cu o comunitate care să-i învețe, căci, așa cum spune un proverb african, 'ai nevoie de un sat întreg ca să crești un copil.'

Am ales un orașel cu un simț puternic al comunității.

Activități - primii ani de viață

Cum bebelușii pot fi purtați ușor, când Robin avea doar câteva luni l-am purtat la un curs de permacultură - un weekend pe lună, timp de 6 luni. Acest curs, împreună cu cel de ecopsihologie pe care l-am făcut ca parte a Masterului de Ecologie Umană, ne-a format în primii noștri ani de educație acasă. După ce s-a născut Robin, am căzut într-o ușoară depresie post-natală.

În primele 9 luni, baby yoga a fost viața mea - respirație, exerciții de stretching și apoi o cană de ceai și o conversație cu alte mămici care gândeau la fel. Atunci mi-am dat seama că dacă vreau să fac ceva cu adevărat pentru fiul meu, nu trebuia să mă duc la biserică, să beau cafea, să mă joc cu jucării de plastic (pe care le scosesem din casă), ci să ieșim afară, să ne bucurăm de natură.

De aceea am participat la formarea unui grup numit *Crescuți cu Natură* care avea misiunea de a-i crește pe copii într-un mod mai natural și de a crește natura prin activități de permacultură. Așa că ne

petreceam două zile pe săptămână cu alte familii, într-un parc sau în undeva în natură, în sau pe lângă Glasgow, luându-ne copiii cu noi și implicându-i și pe ei atunci când voiau în activități de genul: să cultive alimente, să caute hrană, să mănânce împreună, să se cațere în copaci, să facă foc de tabără, să spună povești, să cânte

(3) Familiile de la *Crescuți cu Natură* mâncând împreună la pădure

cântece, să construiască vizuini sau pur și simplu să se joace.

Crescuți cu Natură este un exemplu extraordinar de cum putem avea grijă de Pământ, căci nu folosim jucării făcute de mâna omului, nu e nevoie să încălzești o încăpere, iar părinții discută despre modalități de a proteja natura, cum ar fi scutecele textile.

Părinților le pasă de ei, se implică și copiii au grijă unii de alții și își dezvoltă un simț de conexiune cu natura, învață despre ce ar însemna să împărțim totul corect între noi, chiar și rolurile de părinți în a-i ajuta pe copii să facă activități sau să învețe cum să se poarte.

Crescuți cu Natură a fost prima mea diplomă de design de permacultură, și a fost ceva neobișnuit pentru un grup de jocuri, din diferite motive - a fost complet gratis, a fost gândit să folosească doar conexiunile din transportul public și au participat foarte mulți tătici. Continuă să existe și să aibă succes chiar și după 4 ani de când am plecat eu (la 10 ani de la început²).

După ce ne-am mutat în satul Galloway, Robin ne-a întrebat dacă poate merge la școală. Am căzut de acord să mergă mai întâi 3 zile pe săptămână și i-am propus acest lucru învățătoarei, care a fost de acord să ne lase să încercăm. Acum Luis și Robin se duc la școală 4 zile (și stau cu noi 3 zile) pe săptămână în timpul școlii.

Activități - Primii ani de școală

Câteva modalități prin care noi am aplicat principii de permacultură în felul de a ne crește copiii:

Roadele culese sunt nelimitate - Danny și eu am coordonat tot felul de activități cu școala locală, inclusiv Școlile Pădurii și

(5) Culegând porumb de pe straturi cu prietenii noștri.

(2) Părinți mergând cu bicicleta la Crescuți cu Natură

grădinărit (vezi alte articole cum ar fi Grădina Școlii). Atunci când lucrăm cu un grup de copii, roadele sunt mult mai multe și sunt de folos mai multor oameni. Aceste roade sunt de fapt fericirea, distracția, râsul, educația, mâncarea, înțelepciunea și legăturile între oameni.

Un alt mod de a obține roade este să creștem legume și să îi implicăm pe copii în asta (atunci când sunt interesați). Alegând alimente vegetariene și organice ne ajută să obținem un rod pentru noi înșine și să păstrăm în același timp un impact mic asupra mediului (Grija față de Pământ).

Lucrul cu natura - Am învățat să lucrez cu natura copiilor, cu felul lor de a fi. Atunci când nu am luat în calcul natura copiilor, am regretat-o! De exemplu, am auzit că toții copiii de vârstă X fac Y, așa încât eram dezamăgită dacă nu se întâmpla așa. Mai târziu mi-am dat seama că ar fi mai bine pentru mine și pentru copiii mei să mă relaxez complet în ce privește ce trebuie să facă ei la o anumită vârstă.

Diversitatea valorilor: inclusiv a breslelor

Ne-am creat bresle de prieteni interesați de sustenabilitate în zonele apropiate locului în care trăiam (unii aveau copii, alții nu), și i-am sprijinit să învețe despre permacultură (e.g. Fragmente mici din cursurile pe care le predam). Împreună cu o prietenă, am creat și condus un grup de after-school care să se desfășoare doar în aer liber pe tot timpul anului, oricare ar fi fost vremea, chiar și pe întuneric (pe timp de iarnă).

Acest grup a format o breslă de copii care au grijă unii de alții în timp ce se bucură de natură. Am încurajat prietenii care se legau între copii, chiar și cu cei care nu aveau TV sau XBOX (vizitându-i pe prietenii din apropiere sau de mai departe).

Mâncatul împreună, dansul, jocurile, râsul, cântatul și activitățile făcute împreună ca într-o familie au întărit relațiile noastre și ne-au ajutat să fim o breslă care poate ajuta și colabora mai bine. *Folosiți limitele și valoarea marginalului* - găsește limita cunoașterii/înțelegerii și ajută copiii să facă un pas mai departe (nu sări de la 1 la 20, pentru că nimeni nu poate sări atât de departe, fiecare pas trebuie sărbătorit!)

(7) Cutia noastră de lemn pentru bicicletă ne ajută să mergem pe distanțe mici cu mai mulți copii/mai multe

(4) Vrei să facem dovlecei împreună?

Învățați împreună - dacă un copil poate învăța ceva, atunci pot și eu - nu trebuie să fii musai un expert! Demonstrează că învățatul e distractiv bucurându-te de lucrurile învățate și împărtășindu-le cu copiii.

Călătoriți împreună - până unde este limita a ceea ce e familiar? Extinde-ți orizonturile. Vorbește despre lume și despre cum o vedem noi; discută despre știri, despre politică la cină, și vizitează-ți prietenii, încurajează-i pe adulți să îi includă și pe copii în conversații. Limitele educației în școli pot fi depășite cu ceea ce tu crezi că lipsește: noi prețuim timpul petrecut în natură, o altă limbă, muzica și învățarea prin mișcare.

O altă limită este relația dintre oameni - ne place să avem discuții unu la unu (1 părinte - 1 copil), la fel de mult cât ne place să petrecem timp cu toți din familie. Uneori copiii au nevoie de o pauză unul de celălalt.

Folosiți și valorificați resursele și serviciile regenerabile - mergi pe jos, cu bicicleta sau trenul. Noi nu avem mașină, ceea ce este destul de neobișnuit în partea asta rurală a Scoției, dar asta ne ajută să facem mai multă mișcare fără să fie nevoie să o planificăm, să descoperim viață sălbatică mai des, să întâlnim oameni interesanți în autobuz sau în tren. Asta mai înseamnă și că lășăm o urmă mai mică asupra mediului, suntem mai eco-friendly (Grija față de Pământ).

Un grup care protejează viața sălbatică (e.g. RSPB, WWF) este o resursă regenerabilă care merită să fie sprijinită, așa că noi am devenit membri și ne place să le citim articolele împreună și să facem activitățile pe care ei le sugerează.

Bucurați-vă de mâncare - noi cântăm cântecele (uneori amuzante, alteori unele care ne ajută să învățăm cuvinte sau pur și simplu cântece de mulțumire) înainte de orice masă.

Împărtășiți cu alții dragostea de natură (wow, uite ce frumos e !!!), valorificați-vă cultura, limba și legăturile cu un loc - la ce

(9) Copiii le place să se înămoalească la Distracție în aer liber!

(6) Mark Williams demonstrează în timpul seminariilor Distracție în aer liber cum se recoltează seva de

resurse biologice incredibile vă gândiți când spun asta?

Planificare de la dorință la detalii - Planificați-vă vacanțele împreună. Nouă ne place să avem în minte o hartă cu lucrurile pe care vrem să le facem în vacanțele de vară, să le mai revizuiem în timpul discuțiilor săptămânale, să bifăm ce am făcut. Asta ne-a făcut să avem întotdeauna o vacanță de vară mai împlinită, pentru că cele 6 săptămâni extrem de prețioase pot uneori să dispară pur și simplu fără să știm cum și cu sentimentul de neîmplinire, că eu am vrut să fac x sau y.

Observă și interacționează

Copii au nevoie de timp suficient ca să se observe/cunoască - să stea și să se distreze în felul lor - au nevoie de seri în care nu au club sau activități, când nu se uită la TV sau nu se joacă pe computer - ci doar stau și ascultă povești, desenează sau se joacă afară.

E foarte important să-i observi pe copii, să vezi când nu sunt bine sau când

sunt nefericiți și să îi sprijini să își urmeze pasiunile - când un copil arată un interes către ceva, ajutați-i să afle mai mult și să experimenteze, orice ar fi acel lucru (da, chiar și ceva ce voi credeți că nu e interesant sau permacultură, acest lucru hrănește relația voastră și îi ajută să afle cine sunt). Asta ar putea fi pur și simplu o căutare pe internet sau la bibliotecă, și dacă interesul se menține ar putea să continue cu întâlnirea cu cineva sau o vizită undeva. Urmați-l până la concluzia naturală (nu îl împingeți prea departe - uneori copiii sunt interesați pentru 5 minute, alte ori au o obsesie care poate dura luni sau ani și ei pot învăța foarte multe din aceste conexiuni).

Cele mai importante sfaturi

Cel mai important sfat este "Nu forța copilul să facă ceva de care vrei să se bucure în anii care urmează, lasă-i să ajungă ei la acel lucru atunci când sunt pregătiți." De exemplu, atunci când era mic Robin, i-am dat un strat doar al lui să își planteze plăntuțe. Într-o zi, ne-a spus, "Nu vreau să am grijă de el." I-am spus: "Dacă

(8) Lusi și Luis privind oile.

nu ai grijă de el, nu poate fi al tău."

Atunci Robin mi-a spus: "Bine, atunci nu îl vreau." Și acesta a fost finalul scurtei lui cariere de grădinar!

Abia peste 6 ani a început să arate un interes mic (a plantat 1 sămânță, dar nu mai mult!). Privind înapoi, l-aș fi putut ajuta să aibă grijă de stratul lui (chiar și când nu era el în preajmă, astfel încât să aibă ideea că l-a îngrijit el și să îi facă plăcere).

Aș spune că cel mai important lucru în treaba asta cu copiii în grădină și în natură, este ca ei să se simtă fericiți și relaxați. Felul în care te simți lasă amintiri mai solide decât faptele.

Al doilea sfat important: Dacă tu crezi că ceva ar trebui să se întâmple, fă-o pur și simplu! Nu aștepta să vină altcineva să o facă. Mi s-a părut ușor să creez grupuri cu părinți care gândesc la fel, căci sunt mulți oameni care cred că e bine pentru copiii lor să petreacă timp în natură.

Mențiuni/Concluzii

Vacanțele cu bicicleta au fost un adevărat deliciu - noi patru biciclind cu cortul în spate încă de când Luis avea 6 ani. Am avut experiențe minunate și în sat și mai departe de sat (în 2015 ne-am luat bicicletele în tren și am mers cu bicicletele pe o distanță foarte lungă timp de 4 zile). E un sentiment minunat de aventură și libertate atunci când ai tot ce îți trebuie cu tine, și e un mod excelent (și eco) de a vedea țara în care trăiești!

Note:

1 http://www.literacytrust.org.uk/assets/0001/0656/1Why_parents_are_key.pdf

2 <https://www.permaculture.co.uk/issue/autumn-2012>

Activități de tip Forest Troll la grădinița publică finlandeză "Auringonkukka" de Gaye Amus

(1) O excursie toamna târziu în 2012. Copii caută bețe lungi și bețe scurte pentru a le arăta Trolului din pădure

Conceptul finlandez ECEC (educație și îngrijire infantilă) este bazat pe o abordare integrată a îngrijirii, educației și predării, cunoscut de asemenea drept modelul "educare".

ECEC este în mare parte organizat în centrele de zi, iar învățarea prin joacă este considerată esențială.

Organizația

Grădinița publică finlandeză Auringonkukka (Floarea-Soarelui) este situată într-o zonă ecologică de locuințe în orașul-capitală Helsinki, aproape de

câmpuri, păduri și stânci. Grădinița este proiectată conform spațiilor ce pot fi folosite pentru funcții multiple, exemplificând principiul de permacultură "Un element suportă multe funcții".

Copiii

Centrul de zi Auringonkukka are 110 copii, cu vârste cuprinse între 1-7 ani. Este un centru în care se vorbește limba finlandeză, cu copii din medii sociale diferite. Ca în orice grădiniță din Finlanda, aici ei ies în aer liber pentru a se juca în ploaie ori în soare, și stau afară cel puțin 2 ore pe zi. Vizitează pădurea de 1-3 ori pe săptămână. Sunt 5 grupuri de copii și fiecare grup are o cameră

proprie, cât și acces la altele, precum grădina de iarnă, camera de prelucrat lemnul, bibliotecă, sala de masă comună și spațiul de joacă (folosit și drept dormitor) care le este disponibil pentru folosință. Facilitățile se potrivesc bine activităților de tip atelier la care aceștia pot participa. Locul de joacă, curtea din spate (unde grădinăresc) și pădurile din împrejurimi sunt spații în aer liber ce le oferă copiilor atât joaca, cât și experiențe de învățare.

Școala Forest Troll

Școala Forest Troll (cunoscută ca și Metsämörrikoulu în finlandeză), programul educațional al Finlandei despre natură și mediu înconjurător, originar din Suedia (denumit Skogsmulle), este realizată în cadrul Auringonkukka. Acest program este ținut de oameni instruiți cu scopul de a le oferi sprijin copiilor pentru a se bucura de natură, de activități în aer liber, de a se juca în orice condiții meteo pe tot parcursul anului, și pentru a învăța să aibă grijă de mediu. Activitățile de tip Forest Troll sunt desfășurate cu copii cu vârste cuprinse între 5-7 ani. Trolul pădurii e un caracter fictiv,

(3) Gaye Amus cu trolul pădurii

unde o păpușă de mână e folosită în mod normal pentru a-l reprezenta, cu scopul de a îmbunătăți și susține activitățile, și pentru a-i implica pe copii.

Auringonkukka pune pret pe importanța educației în aer liber și a cultivării fructelor și legumelor; și deci, sprijina vizitele în pădure, unde copii au o primă-experiență cu natura. Este un exemplu minunat al principiului de permacultură "observă și interacționează" - oferindu-le copiilor ocazia de a fi în natură, contribuind la starea lor generală de bine și la dezvoltarea aptitudinilor sociale, cognitive, emoționale, ale limbii și abilităților motorii.

Activități

Scopul principal al vizitelor în pădure a fost cel de a îi scoate pe copii afară, contribuind la joaca liberă și la distracția cu prietenii.

Activitățile Forest Troll s-au desfășurat în acest caz cu copii în vârstă de 5 ani, unde, o

data pe săptămână în intervalul orar 9 - 11 dimineața, se duceau în pădure. Grupul a fost format din 14 copii și 2 adulți. Sesiunile au continuat pe toată perioada anului iar Trolul Padurii le făcea câte o vizită o dată la 2 săptămâni. Uneori, dacă copiii aveau un proiect în desfășurare - un joc ori altă activitate în pădure - învățătorii ar fi fost flexibili și amânau vizita Trolului pe săptămâna următoare; așa că trolul îi vizita după 3 săptămâni. Crearea unui echilibru între frecvența vizitelor Trolului și a libertății la joacă s-a bazat pe observațiile educatorilor în raport cu copiii.

În fiecare săptămână, excursia în pădure începea prin a se întâlni la poarta grădiniței Auringonkukka. Înainte de a pleca, se cânta melodia specială a Trolului Pădurii. Copiii mergeau apoi în pădure, cărându-și gustarea în rucsacuri. Mergând în loc de a lua autobuzul este o cale de a reduce impactul asupra mediului și a consumului de resurse, și este un exemplu atât al principiului permaculturii "Folosește și valorifică resursele și serviciile regenerabile", cât și al eticii Grijă pentru pământ. La sosire, copii și

educatorii stăteau în cerc pentru a mânca, în timp ce se uitau în jur pentru a observa schimbări în pădure încă de la ultima lor vizită. Dacă vreun copil uita să pregătească/ să aducă o gustare de acasă, toți ceilalți erau încurajați să îi ofere acelui ceva de mâncare, demonstrând astfel etica permaculturii de a împărți echitabil. După gustare, copiii se jucau liber, implicându-se în propriile jocuri și făcând lucruri care poate ar fi mai limitative în curtea din spate a grădiniței Auringonkukka: cum ar fi cățărutul în copaci ori construirea adăposturilor.

Trolul Pădurii era adus în ecuație odată ce copiii erau deja obișnuiți cu starea de a fi în pădure și atunci când educatorii simțeau că este timpul potrivit pentru ei. Mai târziu, el ar fi sosit pe neașteptate, în săptămâni diferite, sugerând o idee pentru o activitate. Aceste activități ghidate, pe care educatorii le învață printr-o pregătire specializată, sunt distractive, prietenoase față de copii și potrivite vârstei. Trolul a apărut în cea de-a patra vizită a pădurii, în toamnă timpurie, printr-o activitate numită "povestea nașterii Trolului Pădurii". Alte activități au inclus: găsirea culorilor toamnei

(5) Copii căutând culorile toamnei.

În pădure, precum și un joc denumit "Este Trolul Pădurii acasă?".

Activitățile erau alese, de obicei, observând interesele copiilor ori în funcție de sezon. La sfârșitul fiecărei excursii copii și educatorii se adunau din nou pentru a forma un cerc, numărau înainte de plecare și cântau o melodie de rămas-bun. Toți se asigurau că nu lasă nici o urmă în spate și că gunoiul organic produs din gustări (dacă rămânea) era dus în spatele grădinitei Auringonkukka pentru vermicompost, susținând astfel principiul permaculturii Nu risipi/Nu produce gunoi și etica Grijii pentru Pământ.

Sugestii

Prezentarea unui personaj precum Trolul le permite copiilor să se bucure mult de compania acestuia. Sentimentul de bucurie este împărtășit atât de copii, cât și de profesori, când cei din urmă se minunează față de ceea ce găsesc în pădure. Un asemenea personaj este potrivit pentru copii cu vârste cuprinse între 5-7 ani, însă nu mai tineri de atât, deoarece aceștia l-ar putea găsi înfricosător.

De subliniat

După prima apariție a Trolului, apare un lucru demn de evidențiat în sesiunile desfășurate cu acest grup de copii. Atunci când li s-a prezentat, unul dintre aceștia a continuat să spună "E doar o păpușă". După terminarea activității, personajul a fost pus pe crenguța unui

(6) Trolul pădurii stă pe o crenguță. Photo credit: <http://www.ouka.fi/oulu/saloilan-paivakoti/toiminta-ajatus>

copac, de unde îi putea privi pe copii de departe. Când ne-am întors să ne luăm lăvevedere, trolul a dispărut complet iar copiii au fost așa de surprinși! După experiența aceea, vizitele Trolului în pădure au devenit chiar și mai magice pentru ei. Copiii chiar au devenit vizitatorii pădurii, care era casa Trolului, și erau foarte încântați de ideea de a-l vedea data viitoare.

Note

1. http://www.oph.fi/english/education_system/early_childhood_education
2. https://www.academia.edu/4520808/An_alternative_journey_into_forest_kindergartens_and_the_Reggio_Emilia_approach
3. http://owlscotland.org/images/uploads/cluster_groups/Skogsmulle_-_the_start.pdf

Permacultură în grădinița Della Rossa Verbania, Italia

(1) Copii mulcesc nou creată "pădure comestibilă"

În anul 2010, în grădinița Della Rossa, aflată în zona urbană din Verbania, în nord-vestul Italiei, a fost creată o grădină de permacultură mulțumită inspirației și colaborării dintre o mică echipă de profesori, un expert în permacultură, părinți și comunitatea locală.

Pe parcursul a cinci ani, proiectul a evoluat și a devenit un exemplu de bună practică pentru implicarea copiilor în activități de permacultură. Pionerul proiectului a fost Francesca Simonetti, specialist și profesor de permacultură, care trăia și lucra în apropiere, în munții Alpi. Ea a fost o sursă de inspirație și pentru

membrii asociației Paradiso Ritrovato care voiau să învețe și să experimenteze metode prin care să îi implice pe copiii în proiecte de permacultură.

Împreună am proiectat și am construit un tunel din salcie în formă de șarpe curcubeu (willow rainbow snake), un sistem de compost, un sistem de colectare a apei de ploaie, o grădina de legume tip Mandala și o grădină silvică.

Copiii

Grădinița Della Rossa găzduiește în jur de 100 de copii cu vârste cuprinse între 3 și 5

ani și face parte dintr-un institut mai mare, numit Monti Stella, care include atât școli primare, cât și școli gimnaziale cu aproape 1000 de elevi (cu vârste între 6 și 13 ani).

Grădinița are patru clase, fiecare cu aproximativ 25 de copii, 2 profesori și, uneori, un asistent pentru copiii cu nevoi speciale. Lunar, a fost realizată o sesiune de două ore în timpul programului școlii și în colaborare cu profesorii. În funcție de sarcini, reprezentanții grădiniței îi rugau uneori pe elevii de la clasele primare sau gimnaziale să îi ajute și să le ofere sprijin. În acest fel, copiii cu vârste între 3 și 9 ani și adolescenți au putut să interacționeze, să se joace împreună și să coopereze pentru a transforma spațiul liber într-o frumoasă grădină.

Organizațiile

Nature Design (1), fondată de Francesca Simonetti și John Button, a fost partenerul cu rol de consultant în designul de permacultură. Ei au proiectat și implementat proiecte de permacultură peste tot în lume, inclusiv în stațiuni, ferme, acțiuni de reîmpădurire, de

Desenele copiilor despre cum să construiești sistemul de compost

regenerare a pământurilor necultivate, în medii școlare, private sau chiar pe o casă pe apă.

Paradiso Ritrovato (2) este organizația care a cooperează cu Nature Design nu doar pentru a afla mai multe despre cum să implice copiii în proiecte de permacultură, cât și pentru a oferi vizibilitate acestui proiect la nivel național și internațional.

Activități

Profesorii din Della Rossa au vrut să ca zona exterioară școlii să fie vie și vibrantă, să devină un loc în care copiii se pot juca și pot avea parte de activități experiențiale în aer liber. Colaborarea cu Francesca a început în anul 2010 și, de atunci, au fost stabilite și implementate multe proiecte.

1. The willow rainbow snake

În anul 2011, părinții și copiii au plantat câteva sălcii tinere. Pe măsură ce salciile au crescut, ramurile lor au fost întreșesute pentru a forma un tunel, șarpele. Acest șarpe, cu câteva puncte de

intrare, are un loc central de întâlnire, rotund, sub formă de dom, din care corpul șarpelui se răsuțește, formând de-a lungul său mici camere în care copiii se pot ascunde, iar punctul final este un mic deal de pământ pe care stau fălcile șarpelui. Copiii ajută prin mulcirea cu frunze în jurul bazei plantelor. A durat doi ani până când planta a crescut suficient de mult astfel încât să poată începe procesul de împletire. Copiilor le place să meargă și să alerge prin tunelul în formă de șarpe, se simt protejați în acest spațiu special, descoperă locuri ascunse, își întăresc încrederea în sine, își înfruntă temerile și își hrănesc curiozitatea și nevoia de mișcare. Prin colectarea de ramuri tinere, copiii au experimentat de asemenea împletirea lor, pentru a face coșuri și alte mici obiecte.

Funcții multiple pentru fiecare element în parte: tunelul salcie poate fi folosit pentru joacă; și salcia tăiată poate fi folosită pentru a împleti coșuri, pentru a lega via și pentru a crea apă de salcie (în care se pot pune butași, hormonii salciei stimulează formarea rădăcinilor și creșterea rezistenței la boli)(3). **2. Compost**

(4) Fără risipă - viermele, reciclatorul materialelor

(5) Obține o recoltă de cartofi

La început, o mare problemă au fost resturile din bucătăria școlii, care erau în principal resturi animale și ulei alimentar, nepotrivite pentru compostul standard. Pentru a avea destul compost, s-a decis să fie implicată comunitatea locală: familiile copiilor colectau resturi organice de fructe și legume și un bar din apropiere dona resturile de cafea. A fost construit un sistem de compost care includea o crescătorie de viermi (wormery), produsul acestuia fiind folosit în grădină și pentru răsaduri în mica seră (care a fost construită de câțiva voluntari). Copiii au participat la întreg procesul de umplere a recipientului cu materie organică, de golire a acestuia, cernând materialul descompus și, în final, distribuindu-l în grădină.

Fără risipă: Sistemul de compost a fost creat folosind paletă reciclați pentru a construi un sistem deschis, cu trei camere, pentru a economisi bani și a folosi eficient energia, nutrienții și resursele. Mult ajutor a venit din partea bunicilor și părinților copiilor.

3. Grădina de legume tip Mandală

Cei 25 de mp de grădină au fost creați în 2012 cu o bază vegetală: a fost pus carton, fără a se lucra pământul, și apoi a fost folosit pământ fertil amestecat cu compost pentru a crea un pat ridicat în forma unei flori mari, cu o spirală cu ierburi în centru. Activitățile principale de îngrijire a grădinii sunt: mulcirea, semănarea semințelor, plantarea răsadurilor, observarea, prășitul, adunarea recoltei, fertilizarea legumelor cu lichid extras de la viermi (worm liquid), colectarea semințelor și vânzarea legumelor.

Folosiți marginile și valorificați zonele periferice: Datorită formei ondulate și a patului ridicat, grădina de tip Mandală are multe margini în care diversitatea și productivitatea pot fi maximizate.

Folosiți și apreciați diversitatea: plantele companion, diferitele specii și rotația culturilor (grădinărit bio intensiv) cresc rezistența.

Folosiți soluții mici și cu acțiune lentă: grădina fiind mică și compactă, este ușor de administrat și păstrat, iar copiii se simt în largul lor în ea.

(6) Capturați și stocați energie - colectarea apei de ploaie

(7) Designul grădinii și al grădinii silvice

Obțineți o recoltă: pe lângă ierburi și legume, alte rezultate importante sunt experiența și procesul de învățare de care au parte copiii. Prin vânzarea pachetelor de plante și a cutiilor cu legume, școala strânge fonduri pentru a acoperi costurile grădinii, în timp ce copiii își arată cunoștințele ghidând părinții și adulții prin frumoasa lor grădină.

4. Sistemul de colectare a apei de ploaie

Bunicii și tații au creat un sistem fantastic de colectare a apei de ploaie, care extrage apa de pe acoperiș în două butoaie. Surplusul din butoaie este direcționat într-un mare bazin "burete" care este umplut cu material organic și în care sunt plantate legume. Copiilor le place să ude grădina cu stropitori pline cu apă din butoaie.

Folosiți și apreciați resursele regenerabile: colectarea apei de ploaie era necesară în curtea școlii, pentru că nu era altă sursă de apă pentru a uda grădina. În acest moment, apa este colectată de pe două acoperișuri diferite, unul dintre ele

este conectat la acoperișul camerelor de compost și altul la un mare acoperiș al unei casei din vecinătate.

Capturați și stocați energie: apa de ploaie de pe acoperișuri este colectată și refolosită într-un mod util.

5. Grădina silvică

Francesca a proiectat grădina silvică (30x8m), părinții au ajutat cu strângerea de fonduri și implementarea, și copiii au făcut observații profunde, desenând pentru a înregistra fiecare pas al procesului. Copiii au cules fructele și au realizat procesul de mulcire cu frunze strânse alături de profesori și părinți dintr-o pădure din apropiere.

Proiectare de la model la detaliu: grădina silvică imită modele observate în sistemele naturale, cum ar fi existența mai multor straturi care ne permit să maximizăm recolta și să ne minimizăm efortul.

Folosiți și apreciați diversitatea: diversitatea nu este legată doar de un

(8) Folosiți soluții mici și cu acțiune lentă: Mulciți, mulciți, mulciți!

(9) Desen al copiilor prin care mulțumesc tuturor voluntarilor și în care arată cum se plantează un copac

număr de specii, ci în special de legăturile benefice dintre elementele sistemului. Datorită biodiversității ridicate, grădina silvică este foarte rezistentă și capabilă să facă față amenințărilor externe.

Lucrați cu natura, nu împotriva ei: o grădină silvică este foarte similară unui mediu împădurit care are nevoie de mult mai puțină energie comparativ cu un sistem agricol sau horticol.

Follow-up: includerea mai multor persoane în proiect are un efect de integrare, nu de segregare: din toamna anului 2015 până în primăvara anului 2016, s-au creat noi activități pentru a implica mai mulți copii și pentru a crea mai multă conștientizare despre sustenabilitate. Francesca a susținut câteva activități teoretice și experiențiale în întreg institutul Monti Stella. Ea a prezentat permacultura folosind diferite metode de predare și facilitare, întâlnindu-se cu elevi de vârste diferite separat în clasele lor (cu profesorii lor) și lucrând cu grupuri mixte de vârstă. Activitățile practice au inclus mulcirea grădinii, împletirea coșurilor folosind

materiale naturale, crearea unei piramide pentru a acoperi un recipient de combustibil scos din uz și îngropat în pământ, plantarea răsadurilor, tăierea pomilor fructiferi și repararea magaziei de unelte. În cadrul tuturor activităților, am încurajat copiii să colaboreze și să se gândească la relații și cooperare.

Sfaturile cele mai bune:

Valorizați și folosiți experiența și cunoștințele copiilor pentru că ei pot fi profesori minunați. Copiii au explicat adulților cum să proiecteze și să administreze o zonă în aer liber într-un mod integrat și sustenabil, mai bine decât au putut să o facă adulții.

Fiți flexibili și capabili să răspundeți creativ schimbării, care se poate întâmpla în cadrul unei sesiuni, în legătură cu un material sau cu programul. Acest lucru poate fi apreciat de copii, dar nu întotdeauna de către adulți.

Faceți mici grupuri de lucru (maxim 10 copii cu un adult) pentru a crește gradul de cooperare și a reduce volumul de muncă pentru profesori și educatori. Grija față de oameni va fi respectată. Implicați total tot personalul școlii, inclusiv directorul, profesorii, oamenii de serviciu și personalul extern de catering, de la început, prin prezentarea proiectului pe termen mediu și lung. Acest lucru va crește gradul de cooperare și asumare a responsabilității și, poate va ajuta la evitarea blocajelor. Lipsa sprijinului poate fi stresantă și, în același timp, poate fi o sursă pentru multe răspunsuri creative. Problema este soluția!

Faceți un proiect potrivit și un plan de activități relevant. Subestimarea limitelor externe (cum ar fi timpul și dedicarea altor oameni) și supraestimarea potențialelor voastre (cât de mult poți să faci) poate pune în pericol motivația și nivelul de energie. Folosește soluții mici și cu acțiune lentă. Funcții importante, precum finanțarea, ar trebui să fie obținute din multe locuri, cum ar fi din fonduri ale școlii, granturi locale, crowdfunding și sponsorizări private, pentru a evita o lipsă a banilor și oprirea proiectului. Aceste surse diferite de finanțare au fost esențiale pentru reușita proiectului.

Mențiuni:

Profesorii și Francesca sunt entuziasmați de transformarea pe care au văzut-o în ultimii șase ani în școală. Au fost atâtea recolte neașteptate, care au făcut ca efortul să merite, cum ar fi deschiderea către comunitatea locală, cu părinți care se adună și lucrează pentru bucuria de a realiza ceva pentru ei înșiși și pentru copiii lor. Cea mai bună parte a fost observarea transformării copiilor, ceea ce a fost ca și cum ai privi cum apare primăvara: profesorii au spus că și-au văzut copiii înflorind în timp ce lucrau în natură. Ei au observat o creștere mare a încrederii în sine și multe conexiuni de iubire hrănite de faptul că părinții puteau să facă parte din educația de zi cu zi a copiilor lor.

Note de subsol:

1 <https://naturedesignsjohnfranci.com/>

2 <https://paradisoritrovato.org/>

3 <https://deepgreenpermaculture.com/diy-instructions/home-made-plant-rooting-hormone-willowwater/>

Grădina din Curtea Școlii București, România

(1) Fotografie din gradina mandala a Scolii Ferdinand, toamna tarziu, 2015

Proiectul Grădina din Curtea Școlii (GDCS) este un proiect construit în jurul ideii de a crea spații de învățare în aer liber pentru școli, cu accent pe întărirea comunității, design de permacultură și grădinarit organic. GDCS poate fi găsită în prezent (2016) în două orașe din România, implementând proiecte de grădini cu produse comestibile, cu implicarea întregii comunități școlare - profesori, personal nedidactic, copii și părinți.

Organizare

Proiectul a fost inițiat de România în Tranzitie, un ONG înființat în 2009 cu

obiectivul clar de a servi ca un instrument pentru mișcările „la firul ierbii” apărute în România și să promoveze proiecte de dezvoltare sustenabilă orientate către comunitate.

De-a lungul anilor, proiectul GDCS a crescut într-o (în curând) organizație de sine statătoare.

Condusă acum de o echipă de tineri creativi care folosesc permacultura pentru a construi spații sustenabile și stimulante în școli, unde copiii pot explora învățatul în afara sălii de clasă și profesorii pot include grădina în materiile predăte. GDCS pune copiii în centrul designului în așa fel încât

intreaga structura a proiectului le dezvolta acestora relatia cu natura la nivel teoretic, social si ecologic.

Context

Scoala "Ferdinand I" din Bucuresti este locul unde proiectul a inceput si unde se desfasoara din 2012. Aceasta scoala de stat are atat clase de invatamant primar cat si gimnazial, cu o capacitate de 570 de copii. Proiectul nostru a fost bine primit de directoarea scolii si a beneficiat de sprijinul complet al acesteia. Copiii din scoala deja au acces la activitati extra-curriculare care includ sport si arte. Acest lucru a incurajat si mai mult dezvoltarea curiozitatii innascute a acestora si a dorintei de a iesi afara si a invata in timp ce se joaca.

Copii

Copiii care initial au luat parte la proiect vin din ambele cicluri de invatamant, cu varste intre 7 si 14 ani, cu o implicare mai mare din partea celor din ciclul gimnazial (11-14 ani) si un numar mai mic de copii - parca mai curiosi - din ciclul primar (7-10 ani). Activitatile au avut loc in afara orelor de curs, in weekend-uri, devenind astfel o activitate non-formala pentru copii.

(2) Pavilionul (gridshell en.) luand viata.

(3) Copiii folosind unelte pe cont propriu

Activitati

1. Ateliere de educatie non-formala pentru copii

Foloseste solutii lente si de mica amploare: GDCS a inceput prin sustinerea de activitati extracurriculare centrate pe gradinarit si constientizare ecologica folosind principiile permaculturii. Numarul initial de participanti a fost de peste 80 de copii, dar de la a 3-a sesiune numarul a scazut considerabil astfel incat la sfarsitul primului an aveam un grup fidel de 25 de elevi care lucrau in gradina in fiecare sambata.

Activitatile erau variate: gradinarit, constructii, gatit impreuna, lucru in echipa si jocuri. Aceste activitati s-au axat pe subiecte precum: design, plante companion, nevoile plantei, eticile si principiile permaculturii, paturi inaltate, compost, etc.

Obtine o recolta: Am avut o recolta imbelsugata de fructe, flori si legume care i-a facut pe copii fericiți si a incurajat si mai mult intreaga comunitate scolara sa se implice in proiect.

Moment important

Copii zambind, razand, ajutandu-se reciproc, fiind fericiți ca vad fructele cum cresc si mergand la scoala pentru un picnic din recolta gradinii impreuna cu echipa GDCS. In decursul celor patru ani de proiect, copiii si-au imbunatatit capacitatile sociale,

au castigat incredere in sine si si-au imbogatit cunostintele despre natura.

2. Designul si implementarea gradinii

Suprafata terenului scolii este de aproximativ 6000 m², cu spatiul de studiu in aer liber, (care este separat de terenul de joaca si terenurile de sport) de aproximativ 1000 m².

Observa si interactioneaza: In primul an de implementare a proiectului ne-am concentrat mai mult pe conectarea cu copiii prin activitati in aer liber si am ajuns la un grup mai restrans de copii

dispusi sa se implice serios in proiect. Impreuna am plantat o gradina de legume in spatiul de invatare in aer liber, fara a avea un anume design in minte. In procesul utilizarii spatiului, l-am putut observa si am putut culege din acesta nevoile si dorintele copiilor.

Integrare in favoarea separarii: In al doilea an, echipa GDSCS a facut designul spatiului de invatare integrand ideile copiilor, profesorilor si parintilor.

Proiecteaza de la tipare la detalii: Echipa GDSCS s-a adunat, a lucrat la design si a venit cu o propunere completa si un plan pentru implementare. Proiectul a inclus: o sala de clasa in aer liber, o gradina de legume in forma de mandala, un sistem de iazuri si multe alte elemente, toate integrate in tiparul padurii comestibile care se intinde in zona de studiu in aer liber.

Obtine o recolta: Designul final a fost produsul a trei luni de munca in care planuri, viziuni, perspective si modele au fost create. Propunerea de design de permacultura a fost prezentata scolii si a

(5)Prezentarea copacilor inainte de plantare

fost primita cu bucurie, entuziasm si speranta ca va fi implementata cu succes.

Capteaza si stocheaza energia: Banii sunt o forma de energie care ar putea fi canalizata in proiect prin beneficierea de ocazia potrivita si cu cantitatea de munca potrivita. A existat o dorinta din partea municipalitatii de a vedea o prezentare a proiectului. Dupa ce au vazut-o au fost de acord sa finanteze implementarea cu 8000 €.

Copii au strans bani ei insisi si au facut o campanie de crowd-funding pentru a cumpara plante perene si pomi pentru zona de padure comestibila.

Integrare in favoarea separarii: Parintii si copii au ajutat la implementarea design-ului. Curtea scolii a devenit un loc foarte aglomerat, cu constructia gradinii, marcand zonele desemnate pentru clasa in aer liber, magazia de unelte, gradina mandala etc. Parintii au venit sa dea la lopata pietris pentru iazuri si sa care pamant pentru paturile inaltate, dupa scoala si in weekenduri.

Foloseste si valorifica diversitatea: In acest timp s-au invatat foarte multe lucruri prin practica, toti participantii au dobandit o varietate de abilitati:

- Abilitati tehnice necesare construirii structurilor precum gradinile gaura-de-cheie, paturile Hugel, iazurile, padurile comestibile, compost si banci, dar si luare de masuratori, folosirea

(4)Grădina mandală

uneltelor, organizarea spatiului de lucru etc; si

- Abilitati de viata precum cooperarea, sentimentul de angajament pentru indeplinirea unei sarcini, creativitate, empatie, luarea de initiativa, rezolvarea conflictelor.

Foloseste succesiunea si evolutia: Am plantat peste 500 de arbusti si arbori pe perimetrul curtii scolii (160 metri liniari) si inca 60 in spatiul de studiu in aer liber. In timp, cresterea lor va schimba peisajul curtii scolii.

Moment important

Cand parintii si copiii se strang laolalta pentru a ajuta la implementarea salii de clasa in aer liber, lucrand cu materiale naturale si luand parte la crearea unei structuri numite "gridshell" (pavilion).

3. Evenimente si intarirea comunitatii

Foloseste limitele si valorifica marginile: Dupa ce am inaugurat proiectul (GDCS), scoala Ferdinand I isi dorea mult sa gazduiasca evenimente asociate permaculturii oferind spatiul lor pentru ateliere si spatiul de invatare in aer liber creat prin proiect. Evenimentele au fost sustinute de o varietate de oameni, incepand cu membrii echipei GDCS, membrii ai Romania in Tranzitie, dar si trainerii recunoscuti international pentru unelte de dezvoltare a proiectelor precum DragonDreaming si Deep Ecology.

(6)Copii mai mari, construind paturile inaltate

(7)Picnic in gradina din curtea scolii

Foloseste si raspunde creativ schimbarii: In al patrulea an echipa GDCS a facut un pas inapoi, pasand proiectul profesorilor si lasandu-i sa foloseasca spatiul in functie de inspiratia si dorintele lor: sa tina ore in spatiul din curtea scolii, sa ingrijeasca gradina etc.

Moment important

A fost minunat sa vedem scoala si spatiul de studiu in aer liber devenind un laborator pentru explorarea permaculturii si a alternativelor de trai sustenabil.

4. Ducand proiectul un pas inainte - copiii isi prezinta proiectul in afara comunitatii de la scoala

In al patrulea an de proiect, un grup organizat doar de catre elevi mai mari (14-15 ani) au prezentat proiectul si design-ul intr-o competitie nationala de ecologie si sustenabilitate pentru elevi, si au castigat primul loc. Cu minima indrumare din partea unui membru al echipei GDCS, acestia au facut o harta, un stand de expozitie, o prezentare powerpoint si un discurs pentru a explica juriului si vizitatorilor viziunea despre gradina.

Moment important

Copiii au pus stapanire pe gradina scolii si au impins procesul si mai departe castigand o competitie nationala pe subiectul ecologiei si

sustenabilitatii. O parte dintre copii au devenit interesati de urmarearea unei cariere in horticultura.

Cel mai important sfat

Implica directorul scolii de la inceput, acest lucru asigurand sustinerea si motivatia intregului personal, facandu-ti munca mai usoara si mai lina. Este grozav cand scoala isi asuma responsabilitatea de a face proiectul sa mearga de la inceput si asigura continuitate dupa ce initiatorii s-au retras.

Concluzie

Deși echipa GDCS a făcut un pas înapoi de la a gradinarii activ în școală, supraveghează în continuare evoluția și cum se completează design-ul, deoarece încă mai sunt părți din el care urmează să fie dezvoltate. Comunitatea școlii a fost împuternicită să avanseze proiectul în funcție de nevoile acestora și în ritmul lor. Când despre relația noastră cu proiectul, este suficient să mergem acolo astăzi și să stăm puțin - se poate simți diferența.

8) La plimbare prin natură în grădina botanică

Integrarea permaculturii în rândul profesorilor într-o școală publică

(1) Copii mulcesc nou creată "pădure comestibilă"

De la fondarea sa în 1996 Asociația de Permacultură din Slovenia a popularizat permacultura în Slovenia și a creat rețele naționale și în afara granițelor.

Introducerea permaculturii în școli a început în 2011, când unul din membrii asociației a fost implicat într-un proiect desfășurat într-o școală în care s-au aplicat principiile permaculturii. Din 2012 s-au început proiecte în alte școli din NE Sloveniei. Studiul de caz prezintă pașii integrării permaculturii dezvoltării comunității în școala primară Osnovna sola Ivana Cankarja din Ljutomer, unde învață

aproximativ 450 de elevi între 6 și 14 ani și predau 48 de profesori.

Contactul inițial și găsirea unei locații

Tomislav Gjerkes este un designer de permacultură și trainer de Dragon Dreaming. A fost invitat de directorul să colaboreze cu școala în vederea construirii unui spațiu de învățare afară care să conțină o grădină organică, sală de clasă în aer liber precum și alte elemente educaționale pentru copii.

Integrare și nu segregare; În 2012, după o scurtă prezentare, a lui Tomislav și a directorului s-a format un nucleu de lucru alcătuit din încă 5 profesori, 2 elevi de la clase mai mari și 3 părinți. Dinamica grupului a fost neconvențională și ierarhiile tradiționale au fost înlocuite cu drepturi egale în echipa de lucru. Cu încurajare și jocuri sociale, grupul a atins un nivel de relaxare care a permis o bună dinamică și atingerea rezultatelor.

În cadrul întâlnirilor lunare grupul de lucru a conceput spațiul în aer liber folosind metodologia Dragon Dreaming. Aceasta le-a permis tuturor să reușească a implementa un spațiu de învățare în aer liber impresionant.

Sfaturi

Dacă lucrezi cu/într-o școală, invită un practicant de permacultură să ajute la conceperea spațiului în aer liber, sau studiază permacultura chiar tu.

Implică directorul cât mai repede, pentru că are relații și te va susține în colaborarea cu

(3) Clasa de afara folosita

restul actorilor din școală. Include-i pe toți în analiza nevoilor, conturând viziunea proiectului și stabilind primii pași.

Grija față de oameni: 1/5 din profesori erau implicați în proiect. Accentul a fost pus pe aflarea nevoilor celorlalți profesori pentru a putea fi integrați mai târziu.

Observă și interacționează: A durat câțiva ani până când la școala Ljutomer toți profesorii s-au implicat în proiectul de învățare în aer liber. Procesul a conținut numeroase analize de nevoi și integrarea acestora în proiect.

Sfaturi

E important să se asigure informarea părinților, profesorilor și a comunității locale despre proiect, privind progresul și succesul acestuia. De exemplu, atenția presei locale este foarte folositoare și ziarele se pot afișa pe coridoarele școlii pentru vizibilitate.

(2) Primul workshop cu parintii, copii si profesorii.

Conceperea noilor elemente ale spațiului de învățare în aer liber

Observă și interacționează: Înainte de a adăuga elemente noi în sistem Tomislav s-a asigurat că elementele deja existente erau utilizate și întreținute și aplicau conceptul de *extindere dinspre spații deja bine gestionate*.

Folosește și prețuiește diversitatea: 200 de părinți, 450 copii și 50 de profesori au participat în crearea spațiului de învățare în aer liber într-o sâmbătă din Aprilie 2013. Mai înainte, grupul-nucleu a prezentat proiectul tuturor profesorilor, s-au integrat sugestiile și s-au desemnat sarcini organizatorice. Profesorii s-au pregătit timp de o lună, timp în care intervențiile lui Tomislav au fost numai de natură tehnică. Spațiul în aer liber a fost creat de întreaga școală, ceea ce a permis utilizarea diverselor talente ale comunității școlare.

(4) Workshop in clasa de afara.

(5) Imaginand cel mai frumos an școlar posibil, alături de copii.

Pentru a reduce volumul organizării necesare în următorul an, părinții nu au mai fost implicați. Cu toate acestea s-a reușit menținerea elementelor spațiului (gestionarea compostului și întreținerea spațiului) și chiar adăugarea altora noi. (grădină, cultura ciupercilor, habitat pentru arici, hotel de insecte, zonă de învățare, arbuști, arbori, flori). Unii părinți au regretat că nu au fost incluși, așa că în 2015 au revenit, ce-i drept, în cadrul unor grupuri mai mici.

Sfaturi

Asigură-te că fiecare schimbare de pe lângă școală vizibilă celorlalți este agreabilă din punct de vedere estetic: aceasta va ajuta să mențină comunitatea implicată.

E importantă comunicarea și consultarea cu personalul de întreținere al școlii și grădinii, mai ales dacă noile activități le vor afecta cantitatea de muncă. Inspirați de proiect pot deveni niște ajutoare bune.

Studiu de caz

Proiectul unui grup de studenți a fost de a construi scări pentru spațiul de învățare. Aceștia s-au descurcat singuri, pornind de la un copac tăiat din apropierea școlii. Faptul că au fost liberi să creeze, să se exprime practic și să se auto-organizeze a avut un mare impact pozitiv asupra lor.

Dinamizare și creare de conținut

Folosește soluții mici și lente; Inițial, profesorii mergeau afara cu copii pentru a-și ține orele ceea ce a reprezentat un mare succes. Cu toate acestea, este de preferat ca profesorii să folosească toate elementele spațiului de învățare. Așadar, cu acest scop a fost ținut un atelier de permacultură.

(6) Copii organizează visele pe care le au și le expun

(7) EM și compost cu rame în interior 8m în apropierea bucătăriei din școală

Pentru a crește înțelegerea în rândul profesorilor asupra a ce înseamnă permacultura, Asociația de Permacultură Slovenă a organizat un curs de design în permacultură (PDC) de 72 de ore în care sunt predate bazele permaculturii.

La curs au participat câțiva profesori de la școală, părinți din rețeaua școlară cât și alte persoane interesate. Cursul a fost organizat chiar în spațiului de învățare în aer liber din școală. La final impresiile despre conținut au fost împărtășite de participanți și noi profesori au fost invitați să ia parte la activitățile proiectului.

Sfat

Pentru a învăța mai multe despre permacultură e bine să alegi o perioadă în care lumea este relaxată și se poate concentra. La finalul unei zile grele de muncă orice poate fi greu de înțeles.

Idei esențiale

A fost minunat să se observe mirarea

profesorilor când colegii lor care au participat la un seminar intensiv de weekend au declarat că nu se simt oboșiți. Visul lor este de a nu fi oboșiți după orele de curs. Același profesor a fost inspirat de experiența de a lucra în grupuri mici la PDC și a început să aplice cele învățate în educarea elevilor, împărțindu-i în grupuri mici de efectuat teme în cadrul programului de after-school.

Această tehnică s-a dovedit a reduce presiunea pusă pe profesor în timp ce copiii se auto-organizează și sunt mai motivați să lucreze singur.

Pregătirea pentru învățarea în spațiul în aer liber necesită abordări diverse pentru a facilita învățarea:

Mentoratul intragenerațional - copii de 14 ani îi învață istorie pe cei de 10 ani și cei de 10 ani îi învață jocuri cu mingea pe elevii de 7 ani (exemple)

La începutul anului școlar 2016/2017 Dragon Dreaming a fost introdus copiilor de 10 ani. Au conceput un vis despre școala ideală cu scopul de a-l transforma în realitate.

(9) Toata scoala este active in clasa de afara

Urmări

E importantă crearea unui spațiu sigur în care criticile să poată fi exprimate și integrate în proiect. Unii profesori erau de părere că mulți bani erau investiți în permacultură în timp ce alte proiecte sunt neglijate. S-a dovedit că această observație nu este pe de-a întregul adevărată și s-a ajuns la concluzia că ar fi bine să se constituie resurse independente de școală pentru acest proiect. În anii 2 și 3 ai proiectului, odată cu apariția rezultatelor și a prezenței în mass-media acest lucru este mai ușor de realizat, existând și opțiunea de a convinge sponsori chiar înainte de începerea unui astfel de proiect, mai ales dacă există și dovezi ale succesului.

(8) Gradina mare pentru bucataria scolii

Acest tip de proiect în școli se află încă în faza de pionierat. Din această cauză, echipa de implementare trebuie să cunoască aspectele financiare. Privind din perspectiva etică a *redistribuției resurselor excedentare* este bine să se pună accentul pe faptul că banii sunt doar unul din aspectele proiectului. Alt câștig este faptul că prin

implementare se crează un exemplu a ce se poate realiza în cadrul unui proiect școlar. Se poate ca, în această fază inițială să se contribuie *pro bono*, privit ca investiție în imaginea proiectată de exemplu în rândul altor școli sau categorii de beneficiari. Spațiul de învățare în aer liber din Ljutomer a fost deja vizitat de alți profesori și directori din alte școli care acum doresc proiectarea altor asemenea spații.

Sfaturi

Fii sigur că vei crea un plan de întreținere și, dacă ești consultant extern, gândește-te cine va prelua sarcinile. Părinții, elevii și profesorii vor urma la un moment-dat alte căi, nu vor fi acolo veșnic. Asigură-te că există rapoarte de activitate scrise bine și documentate de un număr de persoane implicate în design și luarea de decizii.

Conceperea și implementarea unui asemenea spațiu pot consuma foarte mult timp și efort și pot fi plătite puțin sau deloc. Cu toate acestea, crearea unui asemenea spațiu poate dovedi a crea mai multe beneficii într-o școală pentru copii (mișcare în aer liber, învățare aplicată), pentru profesori (elevi mai fericiți, diversitatea metodelor de predare, experiență în gestiunea proiectelor educaționale) și pentru mediu (popularizarea problemelor pe care le pune schimbările climatice). De asemenea, proiectul se poate multiplica prin aplicarea exemplului în alte medii de către vizitatori.

Concluzie

Directorul a avut o mare încredere în Tomislav în momentele inițiale, când rezultatele încă nu se evidențiau. Câțiva ani mai târziu beneficiile noilor metode de predare și ale timpului petrecut în spațiul de învățare sunt resimțite în întreaga școală.